

Репко Інна Петрівна,

кандидат педагогічних наук, доцент,
проректор з науково-педагогічної роботи,
професор кафедри педагогіки, психології та менеджменту,
комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
(м. Харків, Україна)

Красногорська Вікторія Вікторівна,

аспірантка 2 курсу психолого-педагогічного факультету,
комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
(м. Харків, Україна)

МОЖЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У СТАНОВЛЕННІ ОСОБИСТОСТІ ЯК СУБ'ЄКТА ЖИТТЄТВОРЧОСТІ

Inna Repko,

Candidate of Pedagogic Sciences (Ph. D.), Docent,
Vice-Rector for Research and Teaching,
Professor at the Department of Pedagogy, Psychology and Management,
Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine)

Viktoriia Krasnohorska,

the 2nd year Postgraduate Student of Psychological and Pedagogical Faculty,
Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council
(Kharkiv, Ukraine)

OPPORTUNITIES FOR THE STUDENT SELF-GOVERNANCE IN MAKING UP OF PERSONALITY AS A LIFE CREATIVITY SUBJECT

Анотація. У роботі розкрито можливості студентського самоврядування у становленні особистості як суб'єкта життєтворчості. Автори розглядають поняття життєтворчості, в основі якої лежать концептуальні ідеї розвитку і саморозвитку особистості, здатної до самотворення. Детально зупиняються на етапах оволодіння особистістю важливих життєтворчих знань та наголошують на думці, що саме участь у студентському самоврядуванні допомагає творчо проектувати своє життя, виробляючи та здійснюючи свій індивідуальний життєвий сценарій.

Resume. The paper reveals the possibilities of student self-governance in making up of personality as a life creativity subject. The authors consider the concept of life creativity based on the conceptual ideas of development and self-development of a personality capable to self creativity. It is focused on the stages of acquiring important life-creative knowledge by the personality. Emphasized is the idea that participating in student self-governance helps the students creatively project their life by making and carrying out their own individual life way.

Сучасне суспільство пропонує нову соціокультурну реальність: людина все більше стає суб'єктом власної життєдіяльності та життєтворчості, відповідальною за прийняті нею рішення. Суб'єктно розвиваючись, людина не лише адаптується до нинішньої суспільної реальності, а й на її основі вибудовує власну життєдіяльність.

Актуальність залучення студентів ЗВО до самоврядної діяльності зростає у зв'язку з потребою підготовки такого професіонала, який здатний активно домагатися перебудови вищої школи відповідно до потреб життя. Прагнення та готовність студентів брати активну участь у розв'язанні різноманітних завдань, що стоять перед вишем, формує індивідуальні риси особистості, самостійне мислення, соціальну активність, організаторські та комунікативні здібності.

Одним із актуальних напрямків сучасної педагогічної теорії та практики у сфері діяльності студентського самоврядування у закладі вищої освіти є формування життєвої компетентності молоді у контексті теорії життєтворчості особистості, що вивчає «закономірності становлення, розвитку та функціонування життєтворчості та життєвої компетентності особистості як суспільного явища, а також форми виявлення цих закономірностей у людській життєдіяльності, пов'язані із створенням, засвоєнням, збереженням, розповсюдженням і реалізацією знань (ідей), уявлень, культури (норм, цінностей), вмінь та навичок, компетенцій та зразків поведінки, які пов'язані із життєвою компетентністю та життєтворчістю» [2, с. 264].

Ідея життєтворчості привертає до себе увагу не лише педагогів, а й психологів, соціологів і філософів. На сучасному етапі категорія життєтворчості має чітко виражене методологічне та теоретичне підґрунтя, наявні спроби до з'ясування сутності та особливостей даного концепту з позицій соціальної філософії, загальної та соціальної психології, педагогіки, рефлексивно-гуманістичної психології співтворчості. Зокрема, її концептуальні положення досліджували О.

Джура, В. Доній, І. Єрмаков, О. Злобіна, І. Мартинюк, В. Назаренко, Г. Несен, В. Нечипоренко, Д. Пузіков, Г. Сагач, Н. Соболева, Л. Сохань, М. Шульга та ін.

Мета роботи – розкрити можливості студентського самоврядування сучасного закладу вищої освіти у процесі становлення особистості як суб'єкта життєтворчості.

Аналіз наукової літератури засвідчує, що життєтворчість – це особлива й вища форма прояву творчої природи людини; духовно-практична діяльність особистості спрямована на активне, свідоме й творче проектування та здійснення власного життя як індивідуально-особистісного життєвого проекту [4, с. 153].

Ми вважаємо, що життєтворчість – це не лише шлях до саморозвитку через самовдосконалення та побудову певної системи соціальних статусів, а й передбачає, що запорукою творчості стає не лише зовнішній, а й внутрішній світ людини, коли вона будує власне життя відповідно до певного позитивного морального задуму, що має особистісний зміст, який, у кінцевому підсумку, збігається із загальнолюдським. При цьому

загальнолюдське не є лише нормативним взірцем, еталоном, ідеалом, а виростає з індивідуально-своєрідного як результат творчих зусиль та креативної активності конкретних людей [1, с. 3-4].

В основі життєтворчості лежать концептуальні ідеї про розвиток і саморозвиток особистості, здатної до самотворення, тобто – до свідомої, цілеспрямованої діяльності щодо постановки життєвих цілей, визначення життєвих планів і способів самореалізації, формування своїх життєвих принципів і пріоритетів.

Оскільки життєтворче здійснення особистістю власного життя є таким, що відповідає певним цілям, то, на думку дослідників, доречно говорити, що соціологічний аспект становлення особистості як суб'єкта життєтворчості допомагає в оволодінні таких важливих життєтворчих знань, як: життєпізнання (спонтанне та цілеспрямоване пізнання власного життя, себе, свого соціального та природного середовища, найважливіших закономірностей та принципів людського життя та механізмів життєтворчості), життєпередбачення (спонтанне та цілеспрямоване передбачення (прогнозування, конструювання) власного майбутнього, життєвої перспективи, можливих варіантів подальшого розгортання власного життєвого шляху), життєве самовизначення (прийняття життєвих рішень, що передбачає визначення життєвих цілей та завдань, пов'язаних із реалізацією оптимального варіанту життєвого шляху), життєздійснення (реалізація обраного варіанту життєвого шляху та пов'язаних з ним життєвих цілей і завдань в умовах щоденної життєдіяльності), життєорганізація та життєвдосконалення (оптимальна організація витрат власного життєвого часу та облаштування життєвого простору, самонавчання мистецтву життя) [2, с. 34].

Саме участь у студентському самоврядуванні допомагає творчо проектувати своє життя, виробляючи та здійснюючи свій індивідуальний життєвий сценарій. Особистість накопичує не лише необхідні знання в навчанні, а й набуває статусу творця, оскільки творчість стає для неї універсальним способом світовідчуття і життєздійснення [3, с. 15].

Отже, серед головних завдань, що постають перед педагогом у контексті ідей педагогіки життєтворчості, – плекання особистості як суб'єкта життя, допомога їй у визначенні власної стратегії, у пошуку сенсу життя, його повноти й культури як результату власного життєздійснення. Саме самоврядна діяльність студентів має широкий спектр можливостей для становлення соціально адаптованої особистості, перспективного професіонала, здатного до прийняття самостійних інноваційних рішень.

ЛІТЕРАТУРА / ЛITERATURA / LITERATURA / REFERENCES

1. Джура О. Д. Теоретико-методологічні проблеми дослідження життєтворчості особистості / О. Д. Джура // Нова парадигма : журнал наукових праць. – Вип. 83. – К. : Вид-во ПНУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – С. 3–9.
2. Єрмаков І. Г. Життєтворчі компетенції у системі компетентнісно спрямованої освіти : практико-орієнтований посібник / І. Г. Єрмаков, В. В. Нечипоренко, Д. О. Пузіков. – Запоріжжя, 2008. – 272 с.
3. Мистецтво життєтворчості особистості : наук.-метод. посібник : у 2 ч. / Ред. рада: В. М. Доній, Г. М. Несен, Л. В. Сохань, І. Г. Єрмаков та ін. – К. : ІЗМН, 1997. – Ч. 2 : Життєтворчий потенціал нової школи. – 936 с.
4. Психологія і педагогіка життєтворчості : навч.-метод. посібник / Ред. рада: В. М. Доній, Г. М. Несен, Л. В. Сохань, І. Г. Єрмаков (наук. ред.) та ін. – К. : ІЗМН, 1996. – 792 с.